

KUTSESTANDARD

Metsanduse spetsialist, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Metsanduse spetsialist, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus   Metsanduse kutseala koosneb viiest kutsest: raietööline, tase 3, metsur, tase 4, forvarderioperaator, tase 4, harvesterioperaator, tase 4 ja metsanduse spetsialist, tase 5.   Metsanduse spetsialist, tase 5 inventeerib metsa, planeerib ja korraldab metsamajanduslikke töid: metsakasvatamine, puiduvarumine, puidu vedamine, puidu hakkimine ja metsaparandus.   Metsanduse spetsialist suhtleb töövõtjatega, klientidega ja koostööpartneritega.   Metsanduse spetsialisti kutse sisaldab metsur, tase 4 kompetentse.
A.2 Tööosad   A.2.1 Metsa korraldamine   1. Metsaeraldiste kaardistamine 2. Metsa inventeerimine 3. Pikaajaliste metsamajanduslike tegevuste kavandamine A.2.2 Metsamajanduslike tööde korraldamine   1. Metsauuenduse planeerimine ja kavandamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine 2. Metsauuenduse hooldamise ja valgustusraie planeerimine ja korraldamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine 3. Hooldusraie planeerimine ja korraldamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine 4. Uuendusraie planeerimine ja korraldamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine 5. Puidu sortimendi kvaliteedi hindamine 6. Puidu sortimendi mahu hindamine 7. Kasvava metsa rinnaspindala hindamine 8. Laoarvestuse pidamine 9. Puidu veol ja hakkimisel logistiliste lahenduste planeerimine 10. Metsakuivendustööde planeerimine ja korraldamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine 11. Metsateede ehitamise ja hooldamise planeerimine ja korraldamine ning tehtud tööde kvaliteedi hindamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära   Metsandusspetsialisti töö toimub põhiliselt looduslikus keskkonnas ja välitingimustes.
A.4 Töövahendid   Metsanduse spetsialisti põhilisteks töövahenditeks on arvuti, sõiduauto või väikeveok ja metsa inventeerimise töövahendid (kõrgusmõõtja, juurdekasvupuur, talmeeter, relaskoop jt).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused   Metsanduse spetsialisti kutse eeldab orienteerumisvõimet looduses, otsustus-, vastutus-, keskendumis- ja nägemisvõimet, pingetaluvust, koostöö- ja suhtlemisvalmidust ning füüsilist vastupidavust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavapäraselt on 5. taseme metsanduse spetsialistil vähemalt metsandusalane kutsekeskharidus või keskharidus ja erialane kutseharidus.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Metsatööde juht, metsameister, metsakorraldaja, metsnik, praaker, metsakasvataja, taksaator, metsaparandaja, puidulogistik.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Metsanduse spetsialist, tase 5 kutse tõendamiseks on vajalik kompetentside B.2.1, B.2.2 ja B.2.3 (läbiv kompetents) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Metsa korraldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) kaardistab takseertunnuste põhjal metsaeraldisi, kasutades selleks topograafilist materjali; 2) inventeerib metsa, kasutades metsainventeerimise töövahendeid (näit kõrgusmõõtja, juurdekasvupuur, talmeeter, relaskoop jt); 3) kavandab pikaajalisi metsamajanduslikke tegevusi, lähtudes metsa takseertunnustest ja metsa seisukorrast. Teadmised: 1) GPS-seadmete ja kaartide kasutamise põhimõtted; 2) topograafia alused; 3) metsatakseerimise põhimõtted; 4) metsabioloogia põhimõtted, sh põhilised puu- ja põõsaliigid, nende omadused ja kasvatamise põhimõtted; 5) metsatüpoloogia põhimõtted; 6) metsakasvatuse meetodid; 7) metsakaitse alused, sh enamlevinud kahjustused; 8) metsa kõrvalkasvatuse alused, sh jahindus ja puhkemajandus; 9) keskkonnakaitse alused. Hindamismeetod (id): praktiline töö metsa inventeerimisel ja intervjuu	
B.2.2 Metsamajanduslike tööde korraldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) planeerib ja korraldab metsauuenduse rajamist, lähtudes metsakasvukohatüübist ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, arvestades etteantud nõudeid; 2) planeerib ja korraldab metsauuenduse hooldamist ja valgustusraiet, lähtudes metsakasvukohatüübist ja takseertunnustest ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, arvestades etteantud nõudeid; 3) planeerib ja korraldab hooldusraiet, lähtudes takseertunnustest ja puidu sortimendi kvaliteedinõuetest ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, arvestades etteantud nõudeid; 4) planeerib ja korraldab uuendusraiet, lähtudes takseertunnustest ja puidu sortimendi kvaliteedinõuetest ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, arvestades etteantud nõudeid; 5) hindab puidu sortimendi kvaliteeti, lähtudes kvaliteedinõuetest; 6) hindab puidu sortimendi mahtu, lähtudes erinevatest mõõtmise ja mahumääramise meetoditest; 7) hindab kasvava metsa rinnaspindala, kasutades relaskoopi; 8) peab laoarvestust, lähtudes puidu sortimendi kvaliteedist, mahust ning laoliikumiskannetest;	

- 9) planeerib puidu veol ja hakkimisel logistilisi lahendusi, arvestades lähte- ja sihtkohata ning laoplatside asukohti ja teedevõrgustikku;
- 10) planeerib ja korraldab metsakuivendustöid ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, lähtudes projektidest ja hoolduskavadest;
- 11) planeerib ja korraldab metsateede ehitamist ja hooldamist ning hindab tehtud tööde kvaliteeti, lähtudes projektidest ja hoolduskavadest.

Teadmised:

- 1) GPS-seadmete ja kaartide kasutamise põhimõtted;
- 2) metsabioloogia põhimõtted, sh põhilised puu- ja põõsaliigid, nende omadused ja kasvatamise põhimõtted;
- 3) metsatüpoloogia põhimõtted;
- 4) metsakasvatuse meetodid;
- 5) metsataimekasvatuse põhimõtted;
- 6) metsakaitse alused, sh enamlevinud kahjustused;
- 7) puidu sortimendi kvaliteedinõuded ja puidurikked;
- 8) võsa- ja kettsae töötamise tehnoloogiad;
- 9) puiduvarumistehnoloogiad;
- 10) harvesteriga töötamise põhimõtted;
- 11) forvarderiga töötamise põhimõtted;
- 12) relaskoobi kasutamise põhimõtted;
- 13) puiduveo korraldamise põhimõtted;
- 14) laoarvestuse põhimõtted;
- 15) metsaparanduse põhimõtted;
- 16) metsa kõrvalkasutuse alused, sh jahindus ja puhkemajandus;
- 17) keskkonnakaitse alused;
- 18) töökeskkonna ja -ohutuse alused.

Hindamismeetod(id):

praktiline töö ja intervjuu

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Metsanduse spetsialist, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) püstitab selged eesmärgid, planeerib tegevusi ja arvestab võimalike muutustega; 2) jälgib tootmisprotsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist; 3) analüüsib tootmisprotsessiga seonduvat teavet; organiseerib ressursse ülesannete täitmiseks; langetab kiireid ja selgeid otsuseid ka mittetäieliku info alusel (ka rasked ja riski sisaldavad otsused); 4) vastutab enda ja oma tööühma tööülesannete täitmise eest; 5) kujundab töötajate vastutustundlikku suhtumist keskkonda; 6) teeb koostööd klientide ja koostööpartneritega; 7) täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid; 8) hindab ohufaktoreid; väldib ja ennetab metsa-, pinnase- ja keskkonnakahjustuse tekkimist ning võtab kasutusele abinõud riskide maandamiseks, oskab käituda ohuolukordades (nt metsapõleng), annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi ja kutsus professionaalse abi; 9) kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja vähemalt ühte võõrkeelt tasemel A1 (vt lisa 1). 10) kasutab oma igapäevatoos arvuti infotöötuse, kommunikatsiooni, ohutuse ja probleemilahenduse osas iseseisva kasutaja tasemel (vt Lisa 2).	
Teadmised: 1) kutsealaga seonduvate õigusaktide nõuded; 2) töö- ja keskkonnaohutuse alused; 3) esmaabi alused.	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-11062018-2.2/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus Ott Otsmann, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit Ilmar Paal, Riigimetsa Majandamise Keskus Guido Ploompuu, Eestimaa Erametsaliit Taavi Saar, Artiston OÜ Aita Sauemägi, SA Innove Marko Vinni, Luua Metsanduskool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	12
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.06.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3143 Metsandustehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Forest specialist, level 5
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 3 Kutsestandardis kasutatud mõisted	